

МАТЕРІАЛИ
VII Міжнародної науково-практичної
конференції

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ
СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ
XXI СТОЛІТТЯ

Збірник тез доповідей

м. Мукачево, Україна
24-25 квітня 2024 року

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
MUKACHEVO STATE UNIVERSITY
ЛЬВІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ ІМЕНІ М.В.ЛИСЕНКА
LVIV NATIONAL MUSIC ACADEMY NAMED AFTER MYKOLA LYSENKO
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.СТЕФАНИКА
VASYL STEFANYK PRECARPATHIAN NATIONAL UNIVERSITY
ІНСТИТУТ СЛАВІСТИКИ ІМ. ЯНА СТАНІСЛАВА СЛОВАЦЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК
JAN STANISLAV INSTITUTE OF SLAVISTICS OF THE SLOVAK ACADEMY OF SCIENCES
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ ІМ. БЕНІ ЕґРЕШІШІ (УГОРЩИНА)
BENI EHRESHI INSTITUTE OF ARTS (HUNGARY)
ГУМАНІСТИЧНО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯНА ДЛУГОША В ЧЕНСТОХОВІ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
JAN DLUGOSZ UNIVERSITY IN CZESTOCHOWA (POLAND)**

**МАТЕРІАЛИ
VII Міжнародної науково-практичної
конференції**

**МИСТЕЦЬКА ОСВІТА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ
СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ
XXI СТОЛІТТЯ**

Мукачево-2024

НА ОСНОВІ ВИВЧЕННЯ ТВОРІВ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ ...	89
Кентеш Іштван Степанович АКТУАЛІЗАЦІЯ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ФОРТЕПІАНО ДО МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ...	93
Оленюк Лаура Степанівна ЗНАЧЕННЯ ФУНКЦІЙ ВИКОНАВСЬКОЇ КУЛЬТУРИ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ ПІАНІСТА	95
Матіко Андріана Петрівна ФОРМУВАННЯ СЦЕНІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ВОКАЛІСТА В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ В КЛАСІ СОЛЬНОГО ЕСТРАДНОГО СПІВУ.....	96
Сабо Анна Юріївна ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ВОКАЛЬНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ	98
Розділ 4 ПРОБЛЕМАТИКА РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ	
Карась Ганна Василівна КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ПЛАТОНІДИ ЩУРОВСЬКОЇ- РОССІНЕВИЧ НА ЗАКАРПАТТІ	100
Антонюк Ірина Миколаївна ДО ПРОБЛЕМИ КОНЦЕПТОСФЕРИ В ТВОРЧОСТІ КОМПОЗИТОРІВ УКРАЇНИ ТА КИТАЮ	103
Задорожний Ігор Зенонович ДУХОВНО-ПІСЕННІ ТРАДИЦІЇ ЗАКАРПАТТЯ ЯК ВАЖЛИВА ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА	106
Тетерюк-Кінч Юлія Сергіївна НАПРЯМИ АКТУАЛІЗАЦІЇ ДОСВІДУ СЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ДЛЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З НАВЧАННЯ ГРИ НА ФОРТЕПІАНО В УКРАЇНІ	110
Луєнко Валентина-Валерія Геннадіївна ЗАКАРПАТСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ В УКРАЇНСЬКОМУ ВОКАЛЬНОМУ ВИКОНАВСТВІ	112

художніх течій футуризму, сонорики, частково конкретної музики, інколи навіть елементів дадаїзму.

Виникнення обох творів було інспіровано впливом різних емоційних і життєвих факторів та стилістики: ліризм як характерна домінанта української музики у Сисенко, звернення до авангардних технік композиції у Ши Фухун при збереженні специфіки ладотональної системи, метроритміки та імітування тембральної палітри китайських традиційних інструментів.

Джерела

1. Задорожна О. М. Естетичне осмислення філософської категорії часу в метафоричних конструкціях. *Лінгвістика*. Луганськ: Альма-матер, 2007. № 2. С. 175-182.
2. Лу Цзе. Категорія «концепту» в парадигмі європейської та китайської музичної культури. *Наукові збірки Одеської національної музичної академії імені А. В. Нежданової*. Одеса : ОНМА, 2015. Вип. 21. С. 307.

УДК 398.8(477.87):[005.336.2:378.011.3-051:78](043.2)

Задорожний Ігор Зенонович,
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна

ДУХОВНО-ПІСЕННІ ТРАДИЦІЇ ЗАКАРПАТТЯ ЯК ВАЖЛИВА ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Процеси розвитку вищої освіти, ринку освітніх послуг зумовлюють необхідність перегляду і переосмислення змістової компоненти підготовки у вищій школі майбутнього викладача мистецької школи, забезпечення різносторонніх умов оволодіння фаховими компетентностями, необхідними для майбутньої педагогічної діяльності в умовах

позашкільних закладів музичної освіти. У час складних суспільно-політичних подій, агресивної війни, спрямованої на знищення України, особливої ваги набуває необхідність протистояння викликам, акцентування уваги у професійній підготовці фахівця на усвідомлення національної ідентичності, розуміння процесів національного культуротворення.

Відповідно актуальності набуває необхідність вирішення ряду питань щодо формування у здобувачів здатності орієнтуватися у процесах розвитку національної музичної культури, особливостях регіональної духовно-пісенної спадщини, яка на сьогодні збереглась у різних формах і яскраво презентує своєрідність релігійної свідомості народу. На сьогодні дедалі більше акцентується увага на моральних цінностях християнства як найбільш стійких, універсальних, які міцно вкорінилися в обрядові традиції українського народу.

Визначення окремих аспектів проблематики підготовки здобувачів до майбутньої педагогічної діяльності дало підстави виявити зростаючі вимоги до змісту професійних компетентностей, доцільність розширення умов формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів.

Враховуючи вимоги до підготовки високопрофесійних фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері музичного мистецтва, ставимо за мету акцентувати увагу на окремих аспектах розширення педагогічних умов пізнання історії становлення та розвитку регіональної духовно-пісенної культури, усвідомлення художньо-естетичної природи сакрального мистецтва, як складових процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті, що забезпечує здатність поглиблено орієнтуватись у сучасних культурологічних та мистецтвознавчих дослідженнях, процесах формування української духовно-пісенної традиції. Важливо у вирішенні поставлених завдань є використання широкого спектру міждисциплінарних зв'язків, застосування технологій органічного поєднання елементів змісту різних видів мистецтв.

Виникає необхідність систематизації навчального матеріалу, опори на інтегрування, що залежить від спрямованості та множинності завдань навчальних дисциплін, урізноманітнення методів і прийомів, які розширюють можливості індивідуального сприймання і засвоєння здобувачем змісту освітніх компонентів, забезпечують розвиток здатності синтезувати художню інформацію, оперувати професійною термінологією в сфері соціокультурної та музично-педагогічної діяльності. Тому, слід виділити важливість формування у здобувачів розуміння особливостей духовно-світоглядної та естетичної складової національної музичної культури, українського сакрального мистецтва, у якому відображається взаємодія різностильових нашарувань, зв'язки різних етнічних груп, що зумовлено спільними традиціями, зокрема візантійсько-слов'янського обряду [5].

У становленні та розвитку регіональних традицій церковного співу важливу місію відігравали монастирі (Мукачівський монастир на Чернечій горі, Угольський, Грушівський, Краснобрідський, монастирі XVII – XVIII Мараморощини), духовні навчальні заклади (Мукачівська богословська школа, Ужгородська півцо-учительська семінарія). Давні традиції, місцева практика забезпечували умови для формування святкових співів, поширення та використання у богослужбовій і навчальній практиці рукописних та друківаних нотолінійних ірмологіонів (Ірмолоїв) [6]. Літургійний спів згуртовував професійних носіїв духовно-музичної культури, священиків, регентів, композиторів, диригентів, педагогів, яскравим прикладом чого є діяльність на Закарпатті М. Лихварчика, Е. Талапковича, Й. Качановського, Ю. Дрогобецького, І. Бокшая, А. Чучки, С. Фенчика, С. Дудинського, У. Сільвая, С. Гладоника, Н. Петрашевича, та ін.[2].

Мистецька сторона церковного співу розглядалась у процесі навчання, регулювалась настановами та „монашими правилами”, у яких вимагалось співати неспішно, притримуючись середньої сили звучності,

рекомендувалось уникати низького та високого регістру, хорам – дотримуватись точного порядку в антифонному співі [1].

Пізнання духовно-пісенних традицій забезпечує і розуміння різносторонніх аспектів музичної теорії і практики, системи нотації давньої доби, адаптації різнонаціональних співочих традицій, взаємодію багатоголосого та монодичного співу, особливості музичної стилістики сакральної монодії [4], закономірності та специфіку формування джерел регіональних наспівів.

Наведені факти, міркування переконують у перспективності заходів щодо розширення умов формування професійних компетентностей майбутніх фахівців на основі оновлення змісту навчальних дисциплін, спрямованості на осмислення регіональних духовно-пісенних традицій, вивчення творів сакрального мистецтва, проведення художньо-естетичних паралелей між стильовими напрямками духовної музики, інтегрування знань з музично-теоретичних та хорових дисциплін. Реалізація відповідних напрямів забезпечує умови застосування знань у сфері соціокультурної та музично-педагогічної діяльності, орієнтацію у новітніх теоретичних узагальненнях щодо функціонування в соціумі сакрального мистецтва, духовної музики, вмінь поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими професійними, музично-освітніми практиками.

Джерела

1. Задорожний І. Монастирі Закарпаття та їх церковний спів / Калофонія: Наук. зб. з іст. церковної монодії та гимнографії. Львів: УКУ, 2004. С.81–91.
2. Пап С. Диригенти і композитори духовних пісень нашої єпархії / Греко-католицький календар 1981. Bratislava: Spalok sv. Vojtecha, 1980. С.120–126.
3. Степовик Д. Божественна Літургія: синтез мистецтв і символів / Мистецтво та освіта. №1. Київ, 2000. С.53–57.
4. Цалай-Якименко О. *Київська школа музики XVII ст*: Монографія. – Київ – Львів – Полтава: НТШ, 2002. 487 с.
5. Ясіновський Ю. *Візантійська гимнографія і церковна монодія в*

українській рецепції ранньомодерного часу [Іст. укр. музики: Дослідження, вип.18 / Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України]. Львів 2011. 468 с., 127 іл.

6. Zadorožný I. Zakarpatský cirkevný spev /Ed. Šimon Marinčák. Košice : Centrum spirituality Východ – Západ Michala Lacka v Košiciach, vedeckovýskumné pracovisko Teologickej fakulty Trnavskej univerzity, 2019. 172 s.

УДК 378.011.3-052:780.616.432(437.6)

Тетерюк-Кінч Юлія Сергіївна,
Комунальний заклад
«Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.С.Задора»
Закарпатської обласної ради,
м.Ужгород, Україна
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна

**НАПРЯМИ АКТУАЛІЗАЦІЇ ДОСВІДУ СЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ДЛЯ
МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З
НАВЧАННЯ ГРИ НА ФОРТЕПІАНО В УКРАЇНІ**

Успішність удосконалення вищої музичної освіти як у Словацькій Республіці, так і в Україні суттєвою мірою залежить від якості професійної підготовки музично-педагогічних кадрів, здатних до інтелектуального та креативно-творчого розвитку особистості – основи функціонування людини в умовах постійних змін. Особливої уваги потребує професійна підготовка викладачів фортепіано для потреб системи музичної освіти, оскільки зміни в культурно-мистецькій сфері, євроінтеграційні процеси вимагають підвищення ефективності підготовки висококваліфікованих фахівців. завдяки впровадженню Болонського процесу в закладах вищої мистецької освіти в Словаччині здійснено модернізацію національної сфери освіти, зросла якість освітніх послуг, сформувались умови для індивідуального розвитку людини, її соціалізації й самореалізації в європейському просторі.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>